

Legyen t_1 az az idő, amely alatt a kő egyenletesen gyorsulva leér, t_2 pedig az az idő, amíg a koppanás hangja felér a mikrofonhoz. Jelöljük h -val a verem mélységét, g nehézségi gyorsulás, c pedig a hangsebesség ($c = 330$ m/s).

Az egyenletesen gyorsuló mozgásra érvényes út-idő összefüggés alapján

$$(1) \quad h = (g/2) \cdot t_1^2,$$

ugyanakkor

$$(2) \quad h = ct_2,$$

és tudjuk, hogy

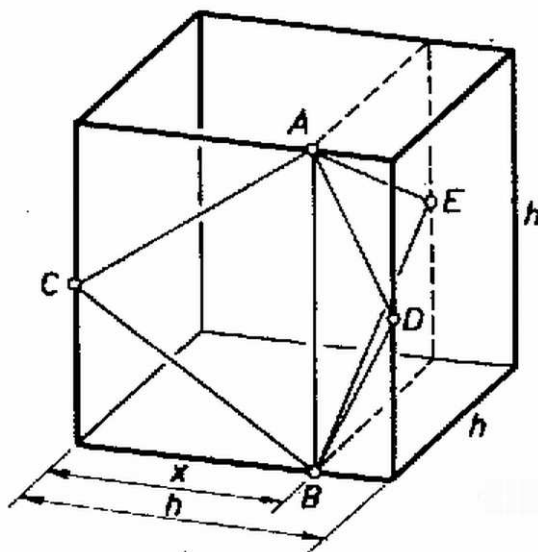
$$(3) \quad t_1 + t_2 = 2,50 \text{ s.}$$

(1) és (2) segítségével kiküszöbölhetjük h -t és (3)-mal t_1 -et:

$$(4) \quad t_2^2 - 2 \cdot 35,5 \text{ s} \cdot t_2 + 2,5^2 \text{ s}^2 = 0.$$

Ennek az egyenletnek a fizikailag értelmes megoldása $t_2 = 0,09$ s, aminek megfelelően $t_1 = 2,41$ s és $h = 29,7 \text{ m} \approx 30 \text{ m}$.

A következő hangimpulzus a gödör valamelyik faláról verődött vissza (1. ábra).

1. ábra

A beérkezési időből kiszámítjuk a leejtés helyének az oldalfaltól való távolságát. A hang a $B - C - A$ úton $t_3 = 2,57 - t_1 = 0,16$ s alatt ér fel. Pithagorasz tétele segítségével

$$(5) \quad 2 \cdot \sqrt{(15 \text{ m})^2 + x^2} = ct_3,$$

ahonnan

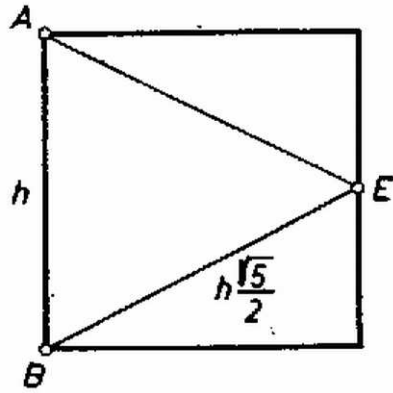
$$x = 22 \text{ m.}$$

Látszik, hogy x nagyobb, mint $h/2$, tehát kellett lennie még egy impulzusnak, amely a $B - D - A$ úton haladó hangnak felel meg, de a műszer nem jelezte. Ennek az impulzusnak

$$(6) \quad t_1 + \frac{2 \cdot \sqrt{(15 \text{ m})^2 + (30 \text{ m} - x)^2}}{c} = t_1 + 0,1 \text{ s} = 2,51 \text{ s}$$

-nál kellett a mikrofonhoz érnie.

A következő impulzus a verem hátsó faláról verődik vissza (2. ábra).

2. ábra

Beérkezésének az időpontja

$$t_1 + (h/c) \cdot \sqrt{5} = 2,61 \text{ s.}$$

Szabó László (Miskolc, Földes F. Gimn., II. o. t.) dolgozata alapján